

มีหาง

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

เทศน์พระ วันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๐

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ตั้งใจฟังธรรมะ ตั้งใจฟังธรรมเพื่อกล่อมหัวใจของเราให้มันมั่นคงนะ หัวใจของเรามันคลอนแคลนไป วันคืนล่วงไปๆ นี่ก็งงพรรษาแล้ว ครึ่งพรรษาเหลืออีก ๒ อุโบสถ ๑ ภาวนาออกพรรษา ออกพรรษาแล้ว ถ้าใครอยากจะไปวิเวก เห็นไหม ใครอยากจะไปหาที่ภาวนา ที่ภาวนาเห็นไหม อยู่ที่นี่ก็ภาวนา เวลาเข้าพรรษาๆ ให้ภาวนา ถ้าภาวนาขึ้นมา เห็นไหม นี่ก่อนเข้าพรรษา พระเราบวชมาแล้วก็หาที่วิเวกหาที่สงบสงัดในหัวใจของเรา ถ้ามันมีความสงบสงัดในหัวใจของเรา เห็นไหม มันพัฒนาขึ้นมาที่นี้ไง

เวลามนุษย์นะ เกิดมาเป็นมนุษย์สิ่งที่เขาทุกข์เขายากขึ้นมา นี่ เพราะสิ่งที่มันเป็นอาชีวะของเขา เรามาบวชเป็นพระนะ เราเป็นพระอาชีวะไม่ใช่อาชีวะพระ พระอาชีวะหมายถึงเป็นพระจริงๆ อาชีวะพระหมายถึงว่าไม่มีอาชีวะแล้วมาบวชเป็นพระๆ พอมาบวชแล้วนี่อาชีวะพระ สิ่งต่างๆ เราพระอาชีวะ เราเป็นพระแท้ๆ ถ้าความจริงของเรา เราบวชขึ้นมาเรามีเป้าหมายของเราเห็นไหม ถ้าเป้าหมายของเรานี้ เราประพฤติปฏิบัติขึ้นมาจะให้กิเลสมันเบาบางลง ถ้ากิเลสมันไม่สิ้นไปก็ให้ภพชาติมันสิ้นเข้ามา ภพชาติมันสิ้นเข้ามาเพราะอะไร เพราะมันมีบุญกุศลรองรับขึ้นมา

เวลาเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะก็ให้มันเกิดมาไม่ทุกข์ไม่ยากจนเกินไป แต่มันต้องเกิดอยู่แล้ว นั่นมันเกิดเพราะมันมีเหตุมีผลของมัน มีเหตุมีปัจจัยไง ถ้าเรามีกิเลสตัณหาทะยานอยากมันจะไม่เกิด ใครจะปฏิเสธอย่างไรมันก็อยู่ที่คำปฏิเสธ อย่างของเรานี้เราบอกว่า สิ่งนั้นไม่มีๆ มันก็มีอยู่ของมันตามความเป็นจริงของมันทั้งนั้น

นี่ก็เหมือนกันในเมื่อหัวใจมันมีอยู่ สัจจะความจริงมันมีอยู่ ทุกข์มันมีอยู่ในหัวใจนี้ จะปฏิเสธแค่ไหนมันก็เป็นความทุกข์วันยันค่ำ เวลาครูบาอาจารย์ของเราท่านประพฤติปฏิบัติมา

ตามความจริงของท่าน เห็นไหม เวลาท่านออกธุดงค์ของท่าน เวลาท่านค้นคว้าหาหัวใจของท่าน ท่านต้องทำจริง ๆ ของท่าน ท่านทำจริง ๆ ขึ้นมา มันเป็นจริงขึ้นมา เว้นไว้แต่ เห็นไหม เว้นไว้แต่เวลาเป็นพระผู้บวชใหม่ บวชใหม่ก็ต้องหาครูหาอาจารย์เป็นที่พึ่งที่อาศัย

คำว่าที่พึ่งที่อาศัยนะ เวลาปฏิบัติไปมันมีดแปดด้านทั้งนั้น เวลากระทำไปมันทำอะไรไปก็ไม่สมความปรารถนา ถ้ามันสมความปรารถนามันก็สมความปรารถนาของกิเลสใจ เวลากิเลสเห็นไหม เวลาเราอ่อนด้อยขึ้นมา กิเลสมันปรุงแต่งขึ้นมาในหัวใจนี้ มันชักมันชวนของมันไปทั้งนั้น ว่าสิ่งนั้นมันเป็นการปฏิบัติธรรม ๆ ไปบูชากิเลสหมดเลย เวลาถ้าทำจริง ๆ ขึ้นมา เห็นไหม เราต้องหักแข็งหักขามันใจ เวลาทำให้มันสงบตัวเข้ามา ถ้ามันสงบตัวเข้ามาบ้างมันก็เป็นความสุขความสงบของเราตามความเป็นจริงใจ

ถ้ามันเป็นความเป็นจริง เห็นไหม เพราะเราเชื่อมั่น เรามีศรัทธาของเรา นะ เวลามาบวชบวชเพราะอะไร เรามาบวชเพราะเห็นมันทุกขในวัฏฏะใช้ไหม มาบวชเพราะเห็นทุกขในวัฏฏะในสังสารวัฏ มีแต่ความทุกข์ความยากไปทั้งนั้น ทำสิ่งใดก็เป็นความทุกข์ จะประสบความสำเร็จมากน้อยแค่ไหนก็เป็นความทุกข์ นี่เป็นความทุกข์ ทุกข์เป็นสัจจะ ทุกข์เป็นความจริง แล้วทางออก ๆ มันอยู่ที่ไหน

ทางออก เวลาทางออกขึ้นมา เห็นไหม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาหาทางออก ๆ มาด้วยการแสวงหาโมกขธรรม พยายามประพฤติปฏิบัติขึ้นมาให้เป็นความจริงในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาเป็นความจริงขึ้นมาแล้ว ความจริงอันนั้นเป็นสัจธรรม เป็นความจริงในใจขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาครูบาอาจารย์ของเราท่านประพฤติปฏิบัติ เห็นไหม เวลาเข้าป่าเข้าเขาไปนะ เวลาเรื่องความทุกข์ใจ

ทุกข์เป็นอริสัจ ทุกข์เป็นความจริง ทำไมต้องเพิ่มทุกข์ให้เราอีก เนี่ยเป็นความคิดของกิเลส ทำไมต้องมาเพิ่มให้เรามันทุกข์ให้ยากขึ้นไป เราบวชมา บวชมาก็เพื่อเสวยสุขของเรา ให้มันมีประสบความสำเร็จ มันมีสุขของเรา ในชีวิตของเรา ก็พอ แล้วก็พอน้อย่างนั้นก็รอวันตาย บวชมารอวันตาย

นี่ก็เหมือนกัน ทางโลกเวลาเขาเกิดมาเป็นมนุษย์ เขาสร้างคุณงามความดีของเขา เขาแสวงหาบุญกุศลของเขา เขาประพฤติปฏิบัติของเขา ถ้าเขาปฏิบัติไม่ได้ผลเขาก็รอวันตาย

เหมือนกัน ยิ่งทางโลกยิ่งรอวันตายเลย วันตายเพราะอะไร เพราะชีวิตนี้มีการพลัดพรากเป็นที่สุด ชีวิตนี้มันต้องตายเป็นสุดทั้งนั้นนะ เวลามันตายขึ้นไปมันมีอะไรมีติดไม้ติดมือมันไปไถเวลาคนเรา เห็นไหม เวลาเกิดมามันต้องมีปัจจัยเครื่องอาศัยในการดำรงชีพ ในการดำรงชีพก็มีหน้าที่การงาน หน้าที่การงานขึ้นมากเพื่อความอยู่รอดของชีวิต เพื่อความอยู่รอด ถ้าความอยู่รอดขึ้นไปแล้วถึงที่สุดแล้วมันไปไหน

นี่ก็เหมือนกันเวลาบวชมา รอวันตายๆ ถ้าทำให้มันเป็นความจริงขึ้นมา มันรอวันตายไถเวลาเป็นจริงเป็นจังขึ้นมา เห็นไหม มันต้องมีสติปัญญา ทำสิ่งใดขึ้นมา เห็นไหม ต้องมีสติปัญญาค้นคว้า สติปัญญาๆ ทวนกระแสกลับเข้ามาในหัวใจของเรา ไม่ใช่สติปัญญาส่งออกไปจับผิดคนอื่น นี่มันไม่ใช่หน้าที่ มันเป็นหน้าที่ของครูบาอาจารย์ทั้งนั้น

นี่ไถ เวลาเราบวชพระขึ้นมาแล้วเราวิเวกไปที่ไหน ถ้ายังไม่พ้นนิสัยเราต้องขอนิสัย แม้แต่ครูบาอาจารย์ของเรา เห็นไหม ถ้าท่านอ่อนน้อมถ่อมตน ท่านขอเป็นประเพณี ขอด้วยความเคารพบูชา นี่ความเคารพบูชาจะพรรษามากน้อยแค่ไหนก็อยากจะขอ ขอขึ้นมา ขอเพื่ออะไร ขอเพื่อเป็นการยืนยันกันว่ายอมลง ลงในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ ลงในครูบาอาจารย์ของเรา

นี่ก็เหมือนกัน เวลาเราไปที่ไหน เห็นไหม นี่เราไปพักที่ไหน ต้องดูจริตนิสัยกันก่อน ถ้าครบ ๗ วัน ถ้าก่อนล่วงวันที่ ๗ เห็นไหม เราต้องขอนิสัย ถ้าไม่ขอนิสัยเราต้องเก็บของเราไปเราก็ต้องพิจารณาของเรว่ามันลงกันได้ไหมๆ เราน่าเชื่อถือไหม ถ้าไม่น่าเชื่อถือนะ เราจะไปฟังอย่างนั้นได้อย่างไร เราไม่ฟังอย่างนั้น เวลาครูบาอาจารย์ท่านวิเวกไป เห็นไหม เวลาไปเจอครูบาอาจารย์ที่มันไม่เป็นความจริง สติปัญญาแค่นี้หรือจะมาสอนเรา สติปัญญาแค่นี้ แค่นี้จะจิตสงบก็ยังไม่รู้ว่าจิตสงบ ภาวนาก็ภาวนาไม่เป็น ถ้าภาวนาไม่เป็นเราเอาอะไรเป็นแก่นสาร มันมีอะไรเป็นแก่นสาร คอมพิวเตอร์มันดีกว่าถ้าความจำนี่คอมพิวเตอร์ พระไตรปิฎกในคอมพิวเตอร์ก็ได้หมด มันดีกว่าเราก็ก่อน มันจำได้แม่นเลย แล้วไม่คลาดเคลื่อนด้วย

ไถ้ความจำๆ ยังคลาดเคลื่อน เห็นไหม เพราะเป็นความจำ ความจำเดี่ยวเลอะเดี่ยวเลื่อนเห็นไหม ถ้ามีสติปัญญาสิ่งที่เป็นไปได้นี้ ดูสิ เราจะสวดพระปาฏิโมกข์ เห็นไหม ปาฏิโมกข์ ถ้าใครเป็นพระสวดปาฏิโมกข์ต้องพยายามทวนอยู่ประจำให้คล่องปากๆ ให้ไหลลื่น เห็น

ไหม นี่ผู้มีหน้าที่ ผู้มีหน้าที่ขึ้นมา เห็นไหม พอพรรษามากขึ้นมามันก็เป็นผู้อาวุโสขึ้นมา ก็ช่วยกันดูแลอบรมเป็นรุ่นต่อรุ่นมาเรื่อยๆ เห็นไหม นี่ส่งต่อๆ กันมา

นี่ก็เหมือนกัน เวลาเราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมาตามความเป็นจริงของเราเนี่ย ถ้ามันไม่มีสิ่งใดเป็นขึ้นเป็นอันขึ้นมา มันจะมีความสุขไปได้อย่างไร ไม่มีหรอก มันแผดเผาในหัวใจทั้งนั้น ก็เลสมันร้ายกาจนัก มันไม่มีอะไรโอบอุ้มพอหรอก ตัดทอนความทะยานอยากล้นฝั่ง มันล้นหัวใจอยู่ตลอดเวลา ไม่มีอะไรมันพอใจหรอก ถ้ามันไม่มีอะไรพอใจ ดูลิ เวลาที่มีข่าวไม่ดีแต่ละคราว เห็นไหม มันมากขึ้นเรื่อยๆ มันทำมากขึ้นไปเรื่อย มันหยุดยั้งตัวเองไม่ได้ หยุดยั้งตัวเองไม่เป็นใจ แล้วมันเป็นความสุขหรือ นี่ไง แสงหาปรนเปรอไม่พอ เห็นไหม

ดูลิ เวลาครูบาอาจารย์ท่านออกประพฤติปฏิบัติเนี่ย นี่แสงหาที่วิเวก เวลา มันจะทุกข์มันยาก มันทุกข์มันยากแล้วมันพอใจใจ แล้วมันจะทุกข์มันจะยากก็มันที่สงบสงัดใจ ถ้าเรามีสติปัญญา มันยับยั้งไว้ได้เนี่ย มันพอใจอยู่อย่างนั้น ถ้ามันพอใจอยู่อย่างนั้น เห็นไหม เวลาภาวนาขึ้นมา มันก็เป็นขึ้นเป็นอันขึ้นมา เป็นขึ้นเป็นอันขึ้นมาเพราะมันจับต้องได้ ถ้ามันไม่เป็นอย่างนั้นเป็นอันขึ้นมาเนี่ยมันมีแต่ความเหลวไหล มีอะไรเป็นขึ้นเป็นอัน นี่ดูลิ สิ่งที่เป็นวัตถุ เห็นไหม สิ่งที่เป็นโลกเขาเนี่ย เขามีลิขสิทธิ์ของเขา เขาต้องมีสัญญาของเขา

แต่เวลาในหัวใจของเรา เห็นไหม มันเป็นนามธรรม เป็นความรู้สึกรู้สึกนึกคิด ใครเป็นคนเซ็นสัญญากับใคร แล้วเวลา มันพอกพูนขึ้นมา มันไปกวนมาหมดเลย มันเป็นขโมยเป็นโจรร้าย ของกูๆ มันมีอะไรเป็นของกู ไม่มีเลย มันเป็นของสาธารณะทั้งนั้น ไม่มีของกูสักอย่างหนึ่ง แต่ที่ว่ามันเป็นของมันๆ มันก็จินตนาการนะ เนี่ยมันก็ไปกวนเอาความทุกข์ความยากมาทับถมตัวเองทั้งนั้น มันเอาความจริงมาจากไหน ไม่ใช่ความจริงด้วย เป็นนามธรรมด้วย แต่มันคงที่อยู่ในหัวใจนั้น แล้วเพิ่มมากขึ้นๆ ไม่มีอะไรน้อยลง

ถ้ามันจะน้อยลง เห็นไหม เวลาเราจะประพฤติปฏิบัติขึ้นมาเนี่ย ก่อนเข้าพรรษาๆ ขึ้นมา เราอธิษฐานของเรา ในชีวิตประจำวันของเรา เราก็ประพฤติปฏิบัติของเราอยู่แล้ว เราก็ปฏิบัติเวลาวันพระวันโกนถือเนสัชชิกไม่นอนทั้งนั้น เต็มที่ไปกับมันหาโอกาส แล้วหาโอกาสมันหายาก วัดโดยทั่วๆ ไป เห็นไหม วัด คำว่าวัดมันก็มีสิ่งปลูกสร้าง พอมีสิ่งปลูกสร้างมันก็ต้องซ่อมบำรุงรักษา พอซ่อมบำรุงรักษาวัดโดยทั่วไป เห็นไหม นี่สิ่งก่อสร้างสิ่งที่เป็นที่พึ่งอาศัยมันก็ยัง

ของมันอยู่ได้นะ แต่หัวใจมันอยากเปลี่ยน มันอยากสวยอยากงาม มันอยากจะเสมอโลกเขา มันอยากจะเหนือโลกเขา มันอยาก มันอยากไปหมด ถ้าหัวหน้ามันอยาก มันลากพระทั้งหมดไป วุ่นวายหมดเลย แล้วเวลาจะภาวนาเอาที่ไหน เวลาภาวนามันหายาก นี่มันมีกิจกรรมไปอยู่ตลอดเวลาไป

แต่ถ้ามีครูบาอาจารย์ที่ดี เห็นไหม นี่เขากันเวลาไว้ให้ เวลาที่สำคัญมาก วันเวลาล่วงไปๆ ตั้งแต่ เห็นไหม วันคืนล่วงไปๆ เดี่ยวก็มีตสว่าง สว่างแล้วก็มีตอยู่อย่างนี้ มันล่วงของมันไป แล้วเราละ ชีวิตนี้เวลาศรัทธามาใหม่ๆ โอ้ มันสดชื่นนะ จะเอาให้ได้นะ พอไปๆ อ่อนด้อยไปเรื่อยๆ มันโลเลไปเรื่อยๆ มันเหลวไหลไปเรื่อยๆ

เวลาครูบาอาจารย์ที่ท่านเป็นจริง ๆ เป็นจริงของท่าน ท่านประพฤติปฏิบัติของท่าน เห็นไหม ดูสิ ดูเวลาหลงตากับหลงปู่คำดี เวลาท่านเข้าป่าเข้าเขาไปนะ เวลาหลงตาท่านไปคุณธรรมะกับหลงปู่คำดีนะ นี่หลงปู่คำดีพิจารณาเหมือนเราเลย เวลาท่านไปอยู่ในป่าในเขา เพราะว่าโดยข้อเท็จจริงหลงตาท่านเป็นผู้ที่กลัวเสียมาก หลวงปู่มันท่านให้ไปอยู่เฉพาะที่เสือพลุกพล่าน แล้วเวลาที่ชายหลงตาท่านไปเยี่ยมหลงตา เห็นไหม ไปหาไปที่วัดป่าหนองผือ นี่หลวงปู่มันบอกว่าคุณอยู่นั่น ตามไปดูนี่ กลับไปแล้วไปทุกซ่แทนน้องชาย เพราะพี่กับน้องมาอยู่ด้วยกัน พี่กับน้องเที่ยวป่ามาด้วยกัน รู้เลยว่าน้องชายมีความคิดมีความรู้สักอย่างไร

นี่เป็นคนกลัวมาก กลัวเสือนี่ มันเป็นแพ้วทางกัน ท่านกลัวของท่านมาก ไปอยู่ในป่า เห็นไหม จินตนาการไปเลยนะ เสือมาแล้ว กลัวไปตลอดๆ โดยใช้ปัญญา เห็นไหม ไปกลัวอะไรมัน เสือมันก็เป็นสิ่งที่มีชีวิต เราก็เป็นสิ่งที่มีชีวิตใช้ไหม เสือมันมีอะไรบ้างล่ะ เสือมันมีหู มีตา มีจมูก มีลิ้น มีกาย มีใจ เห็นไหม มันมีอวัยวะต่างๆ เราก็มีหมดเลย เสือมันมี เราก็มี เสือมีอะไรเราก็มี เสือกับเราใครมันจะมีสูงกว่าใคร ใครมันจะน่ากลัวกว่าใคร เรามีปัญญาดีกว่าเสืออีกต่างหาก พอสุดท้ายไปแล้ว เห็นไหม เสือมันมีหาง เราไม่มีหาง เพราะเราไม่มีหางนะ และด้วยสติด้วยปัญญานะ ถ้ามันมีหาง ถ้าหางมันวิเศษทำไมตัวมันไม่กลัวหางของมันเอง

นั่นนะ เพราะท่านพิจารณาจนมันเป็นไตรลักษณ์ พิจารณาจนมันปล่อยวางหมด เห็นไหม เวลาเป็นขั้นพิจารณาขึ้นไป นี่หางเสือใจ เสือมันมีหางทำไมมันไม่กลัวในหางของมันเอง แล้วเราจะไปกลัวทำไม แล้วเวลาท่านไปคุยกับหลวงปู่คำดี เห็นไหม หลวงปู่คำดีท่านก็บอกว่า

ท่านก็พิจารณาอย่างนี้เหมือนกัน ท่านพิจารณาถ้ามันกลัวเสีย เสียตัวมันเป็นอย่างไร ต้นเหตุของเสียมันเป็นอย่างไร แล้วเสียมันประกอบไปด้วยอะไร นี่พิจารณาๆ ซ้ำ ท่านบอกว่าพิจารณาเหมือนกันเลย แต่คนละคราวคนละเวลา

นี่มันมีสติปัญญา เห็นไหม ท่านพิจารณาจนถึงทางเสีย พิจารณาจนเป็นไตรลักษณ์ พิจารณาจนมันปล่อยวางไปหมด เห็นไหม นั่นพิจารณาจนมันปล่อยวางไป นั่นใช้อะไร นี่เวลาปัญญามันสดๆ ร้อนๆ อย่างนี้ไง เวลาปัญญามันเกิดขึ้นท่ามกลางที่ว่าท่านจะกำลังเผชิญกับสัจจะความจริงใจ เวลาปัญญามันเกิดขึ้นต่อเมื่อท่านอยู่ในป่าในเขา เห็นไหม ปัญญามันเกิดขึ้นๆ ในปัจจุบันนั้นไง กิเลสมันขึ้นมาในปัจจุบัน กิเลสมันแผดเผาในปัจจุบัน กิเลสมันยุ่มมันแหย่ขึ้นมาให้วุ่นวายอยู่ในปัจจุบัน ปัญญามันไล่ต้อนปัจจุบัน

นั่น! สิ่งที่พระปฏิบัติเขาทำกันอย่างนี้ เวลาไปศึกษาธรรม ตำราก็เป็นตำราใช้ใหม่ ศึกษาตำรานี้ตำรามันหนังสือมันไม่หายหรือ เปิด จะไปจะคุยจะโม่จะเล่นขนาดไหนเดี๋ยวเปิดตำราก็อยู่นี่ไง ชุบๆ ชิบๆ ขึ้นมาตัวอักษรมันก็อยู่ตรงนั้น นี่ไง แล้วมันเข้ามาถึงหัวใจใหม่ละเพราะอะไร เพราะมันชุบๆ ชิบๆ กันอยู่ ยังโม่อยู่นั้นนะ แต่ทฤษฎีตัวอักษรอยู่ในหนังสือนั่นไง

แต่ถ้าเวลาปฏิบัติ สติมันก็เอาหัวใจไม่อยู่แล้ว เวลาพุทโธๆ ไปนี่มันหายไปอยู่ที่ไหน เวลาจริง ๆ จัง ๆ ขึ้นมา มันจริงจังขึ้นมาอย่างไร มันไม่เป็นจริงเป็นจังขึ้นมาเลย ถ้าไม่จริงไม่จังขึ้นมาแล้วมันยังโพล่ไปอีกนะ โพล่ไปคิดของมันเองใจ เวลาครูบาอาจารย์ท่านพิจารณาจนมันเป็นไตรลักษณ์ไปหมด พิจารณาจนปล่อยวางไปทั้งหมด ใจของเรามันไม่มีสิ่งใดเลย แต่อยากมีหาง

เวลาเขาพิจารณาๆ เสียมันมีหาง มันยังไม่กลัวหางมันเลย ไม่กลัวหางมันเลยด้วยสติด้วยปัญญา สติปัญญามันเกิดที่ไหน เกิดที่จิตผู้พิจารณา เกิดจากจิตผู้ทำความสงบของใจเข้ามา ใจสงบแล้วมันพิจารณาของมัน เห็นไหม นั่นนะภาวนามยปัญญา ปัญญาเกิดจากภาวนา ปัญญาที่มันเกิดขึ้นมันหมุนของมันในจิตดวงนั้น จิตดวงนั้นพิจารณาไปมีศีลมีสมาธิมีปัญญาขึ้นมา เห็นไหม ปัญญาขึ้นมามันไล่ต้อนจนความกลัว เห็นไหม

ดูสิ ที่เขากลัวผีกลัวสาวกลัวทุกอย่าง กลัวเพราะอะไร กลัวเพราะมันอวิชชา เพราะมันไม่รู้จักของมันใจ แล้วพิจารณาเข้าไปพอมันเป็นความจริงขึ้นมามันปล่อยหมดเลย แล้วเหลืออะไร

เหลือความเด่นขึ้นมา เห็นไหม นั่นพิจารณาจนเสีย หางเสีย เสียมันยังไม่กลัวหางของมันเอง แล้วมันจะไปกลัวอะไร นี่ไม่กลัวก็จบใจ แล้วมันมีอะไรเหนือเรา พอต่างจากที่มันกลัวมาก กลัวจนตัวเนื้อสั่นกลายเป็นผู้ที่กลัวหาญ เสียอยู่ไหนจะไปลูบหัวเสียเลย มีความเมตตากับมัน

เวลาจริงๆ กลัวขึ้นมาเสียมันสัตว์ประเภทหนึ่งที่อยู่กลางแจ้ง มนุษย์นี่มันก็เป็นอาหารของเสียได้ เวลาคิดโดยวิทยาศาสตร์แล้ว โอโฮ มันกลัวจนตัวสั่น กลัวจนไม่กล้าที่จะอยู่ที่ตรงนั้น แต่พยายามบังคับให้ตัวอยู่นั้นเพราะหลวงปู่มันสั่งให้มา หลวงปู่มันท่านสั่งให้มาอยู่ตรงนี้ อยู่เพื่อเพราะหลวงปู่มันท่านเคยผ่านมาแล้วว่าตรงนี้น้ำมันเป็นดงเสีย อยู่เพื่ออะไร อยู่เพื่อให้มันเกิดให้มันหวาดกลัวขึ้นมา ให้มันเกิดปัญญาขึ้นมาในปัจจุบันนี้ไง เวลาพิจารณาไปแล้วมันปล่อยหมด โอโฮ มันว่างหมดเลย โอ้ มันมีความสุขมาก

เสียอยู่ไหน เสียนี้ เมตตาเสีย เมตตามันมาก เมตตามันเพราะอะไร เพราะมันเป็นเครื่องประกอบ มันเป็นสิ่งช่วยกระตุ้นให้เราฝึกหัดใช้ปัญญา ปัญญาที่มันไม่เคยใช้ไม่เคยศึกษา นี่ เวลาศึกษามาก็สุดมยปัญญา ศึกษาด้วยความเล่าเรียน เห็นไหม จินตมยปัญญา จินตนาการไป โอ้ เตียวไปเที่ยวป่า เสียละเสียเพื่อนกันไม่กลัวหอรอก เวลาเข้าไปเจอสั้นไปหมดเลย

นี่ไง เวลาพิจารณาเดี๋ยวนั้น พิจารณาเดี๋ยวนั้นเวลามันขึ้นมาเดี๋ยวนั้น เห็นไหม พิจารณาจนหางมันหายไป พิจารณาจนหางมันปล่อยหมดใจ นี่เวลามันปล่อยหมด โอโฮ มันรื่นเริง อาจหาญ อยากจะไปหามัน เดิน จะวิ่งเข้าไปหามันเลย สุดท้ายสติมันก็ทันมา เอ็งจะบ้าเหอ พิจารณาไปแล้วมันก็จบไปแล้ว กลับมาภาวนาอย่างปกติใจ นี่ไง เวลาคนที่เป็นอย่างจริง ๆ ขึ้นมา เห็นไหม โอ้เราไม่เป็นอย่างนั้น ภาวนาก็ไม่ได้ทำ ไม่มีหางก็อยากมีหาง ภาวนายังไม่ได้เป็นขึ้น เป็นอันก็บอกจิตมันสงบ โอ๊ย ปัญญามันเกิดมันเลอเลิศ อยากจะมีหาง แล้วพิจารณาแล้วผ่าน ผ่านขึ้นผ่านตอน ผ่านขั้น ผ่านกาย ผ่าน มันจะติดหาง มันอยากมีหาง

เขาพิจารณานะ เราเป็นมนุษย์ มนุษย์ไม่มีหาง สิ่งที่มีหางคือสัตว์ที่มันมีหางทั้งนั้น ดูลิ ลิงบางชนิดมีหาง ลิงบางชนิดไม่มีหาง ลิงที่ไม่มีหางและลิงที่มีหาง นี่ลิงเหมือนกันมันยังมีหาง และไม่มีหาง เป็นแล้วแต่สายพันธุ์ นี่มนุษย์ไม่มีหาง มนุษย์ไม่มีหางหอรอก มนุษย์เป็นมนุษย์ มนุษย์เป็นสัตว์ ๒ แท้จริงไม่มีหาง แต่ด้วยกิเลสด้วยตัณหาความทะยานอยากมันอยากจะมีหาง

ทางออกมา ทางมันจะโผล่ไป มันโผล่ขึ้นมาด้วยจริตนิสัยมันนั้น มันโผล่มาด้วยกิเลสตัณหา ความทะยานอยากนั้น มันโผล่ขึ้นมามันอยากจะเป็น มันอยากจะเป็น มันอยากจะได้ โดยที่มัน ไม่มีความจริง

ถ้ามันมีความจริงขึ้นมา เห็นไหม มันมีความจริงขึ้นมามันต้องประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ยิ่ง มีความจริงยิ่งอ่อนน้อมถ่อมตน ยิ่งมีความจริงยิ่งรักษาหัวใจของตน หัวใจของตนเป็นสิ่งที่ รักษายาก ปฏิสนธิจิตเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ ด้วยอำนาจวาสนาของจิต เห็นไหม เวลาเกิด เกิดในกำเนิด ๔ เกิดในไข่ ในครรภ์ ในน้ำคร่ำ ในโอปปาติกะ กำเนิดเกิดจากเวรจากกรรม ทั้งนั้นนะ เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม ท่านพูด “ให้เชื่อกรรม ๆ ใจ” กรรม คือการกระทำ นี่กรรมดี ๆ ของเราที่เรามาเป็นพระนี่ก็การกระทำ เวลาบวชมา เห็นไหม ญัตติ จตุตถกรรมนั้นคืออะไร นั่นคือวินัยกรรม การกระทำที่เราจะสวดปาฏิโมกข์กันอยู่นี้ นี่คืออะไร นี่คือสามัคคีกรรม เราลงอุโบสถสังฆกรรมร่วมกัน เราจะกระทำกันอยู่เดี๋ยวนี้ นี่คือกรรมดีไป กรรมที่เราลงอุโบสถไป ด้วยความสามัคคีใจ นี่ให้เชื่อกรรม ๆ กรรมคือการกระทำ

จิตที่เวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ มันมาจากผลของการกระทำ แล้วกระทำดีทำชั่วขึ้นมา อย่างไร ถ้ามีความดีขึ้นมา เห็นไหม จิตใจนี้มันมีอำนาจวาสนาบารมี มันเข้มแข็ง เห็นไหม มัน ไม่ออกแวงวอแว มันไม่ไปสนใจเรื่องปลื้มข่อย ไร้สาระจริง ๆ นะ สิ่งที่กระทบกระเทือนกันนี้ เรื่องไร้สาระมาก สิ่งที่เป็นสาระที่ดี เราบวชมาทำไม เราบวชมานี้ ดูลิ สิ่งใดจะมีคุณค่ามากกว่า ธรรม องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากราบธรรม “ธรรมมีค่าเหนือโลกเหนือสงสาร” เทวดา อินทร์ พรหมยังต้องการ ยังมาพึ่งเทศน์องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มาพึ่งเทศน์ครูบา อาจารย์เพื่อขอแนวทาง ๆ ขอให้ทำอย่างไรกำหนดหัวใจ

ดูลิ เวลาสังคมในปัจจุบัน เห็นไหม ปฏิบัติในชีวิตประจำวัน ๆ ชีวิตประจำวันก็อยากจะ ปฏิบัติ อยากจะมีคุณธรรม ทำสิ่งใดก็อยากได้ หน้าที่การงานต้องทำอยู่แล้ว ต้องเลี้ยงปากเลี้ยง ท้องใจ เกิดมาปากกัดตีนถีบต้องหาอยู่หากินใจ แต่ด้วยความทุกข์ความยากนี้ ความทุกข์ความ ยากในการทำมาหากินก็เรื่องหนึ่ง ความทุกข์ความยากในการประพฤติปฏิบัติก็เรื่องหนึ่ง ความ ทุกข์ความยากในการเอาตัวรอดก็เรื่องหนึ่ง อยากได้ไปทั้งนั้นเลย แล้วมันมีโอกาสขึ้นมา เห็น ไหม ก็เลยฝึกหัดในชีวิตประจำวันไป ชีวิตประจำวันก็หน้าที่การงานมันก็เป็นหน้าที่การงานให้

เราเหวี่ยงโหลโคลย้อยอยู่แล้วไง แล้วยังต้องทำความสงบระงับขึ้นมา นี่ นั่นมันก็เป็นความทุกข์ ความยากไปทั้งหมดเลย

แต่ถ้าคนมีอำนาจวาสนา นะ เป็นครึ่งเป็นคราว หน้าที่การงานก็ทำด้วยความสติปัญญา เป็นความสมบูรณ์ของเรา ทำเสร็จแล้วเราจะภาวนาเราก็หัดภาวนาของเรา ถ้าภาวนาขึ้นมาแล้ว เต็มจิตสงบระงับเข้ามาบ้าง มันหาทางออกของมันแล้ว แล้วคนเรา เห็นไหม นี่มันก็มีเหรียญมี ๒ ด้าน มีโลกกับธรรม โลกหน้าที่การงานในความเป็นโลก ๆ นี้ เวลาเป็นเวลาว่างขึ้นมาไปวัดไปหาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้าไม่มีเวลากลับบ้านของเรานั้นนะ ในห้องพระก็ได้ ในที่สงัดวิเวกที่ไหนก็ได้ นี่ที่มันสงบสงัดเราไปนั่งเฉย ๆ หายใจเข้านี่ก็พุท หายใจออกโร เห็นไหม กรรมคือการกระทำ เพราะมีการกระทำขึ้นมาเป็นความจริง นี่มันจะเป็นมันจะเป็นตรงนี้

เรื่องทาน เรื่องประเพณีวัฒนธรรมมันเป็นการเรื่องการทำบุญกุศล มันเป็นเรื่องของทาน อันนี้เวลาพระเราเนี่ย พระเราบวชมาแล้ว เห็นไหม พระเวลามาบวชแล้วดำรงชีพ พระอาชีพรเราเป็นพระแท้ ๆ พระอาชีพอ ๆ พระจะดำรงชีวิตแบบฆราวาสไม่ได้ พระทำอาหารให้ตัวเองไม่ได้ พระจะค้าขายไม่ได้ พระจะแลกเปลี่ยนสิ่งใดไม่ได้ ฉะนั้นไม่ได้ปัจุบันนี้เราก็กินเลี้ยงชีพด้วยปลีแข้ง เราบิณฑบาตของเรา

ถ้าศาสนาเจริญรุ่งเรืองมีคนเขาอยากอธิษฐาน เขาอยากใส่บาตร เราเลี้ยงชีพด้วยอย่างนั้น เลี้ยงชีพ ๆ แล้วมันมีอะไรน่าวิตกกังวล มันมีอะไรบ้างที่มันเป็นขึ้นเป็นอัน ไม่มีหรอก มันมีอย่างเดียวเท่านั้นแหละ มีแต่ที่เราบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทำข้อวัตรกันอยู่นี้ ถ้า

ทำข้อวัตรกันอยู่นี้ เห็นไหม ในวัด ถ้าวัดมันร้าง มันเป็นเรื่องที่สะสมแต่เรื่องมูตรเรื่องคุณ เรื่องกิเลสตัดทอนความทะยานอยาก ใครเข้าไปมันก็มีกลิ่นเหม็น วัดทั่ว ๆ ไปสิ่งที่มันไร้สาระนะ ใครก็ไม่อยากเข้าไปเหยียบ ทั้ง ๆ ที่เป็นวัดเป็นที่อยู่ของผู้ทรงศีล

นี่ก็เหมือนกันถ้าเราเป็นพระ เห็นไหม กิจของสงฆ์ เราทำข้อวัตรปฏิบัติกันอยู่นี้ก็เพื่อบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราเคารพองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราทำตามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่ศาสนาไม่มีมรรคศาสนาไม่มีผล เห็นไหม นี่ถ้าเรายังไม่มีมรรคไม่มีผลในหัวใจ เราก็กินบูชาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทำข้อวัตรปฏิบัติ ทำตามองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นศาสดาของเรา ทำตาม ๆ ทำเคารพบูชาองค์สมเด็จพระ

สัมมาสัมพุทธเจ้า ไม่ได้ทำเอาหน้าใคร ไม่ใช่ทำเพื่อใครให้ใครนับถือ ไม่ใช่ทำให้เข้าตาใคร ไม่ต้อง!

ถ้าทำให้เข้าตาเขาเพราะการเวียนว่ายตายในวัฏฏะ เวลาอายุขัยของคนมันเปลี่ยนแปลงไปตลอดเวลา ไอ้คนที่เราอยากให้เห็นเขาไม่สนใจหรอก เขาจะตายไป ไอ้คนที่มาใหม่ลี ไอ้คนที่เพิ่งเกิดมานี้ เขาก็ โอ้ วัตเป็นอย่างนี้หรือ ไอ้คนที่เห็นคือคนที่เราไม่ได้อยู่ในความรู้สึกนึกคิดเราเลย ไอ้คนที่เราปรารถนาจะให้เห็นความดีของเราเนะ โอ้ เขาก็ตายหมดแล้ว เพราะอายุมันไล่เลี่ยกันไง นี่เวลาผลของวัฏฏะๆ มันขบเหลี่ยมกันไปตลอด แล้วเราอยากให้เห็นคนนั้นรู้จักอยากให้เห็นคนนั้นเห็น ไม่มีทาง เขาไม่สนใจหรอก ทิฏฐิมานะของคนมันมี

แต่ถ้าเราทำบุญของค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม ธรรมนี้เป็นศาสดาของเรา เราทำเพื่อองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วสิ่งที่บริษัท ๔ เกิดมา เห็นไหม เวลาเขามารู้อาเห็นของเขานี้ นั่นนะเขาชื่นชมในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เขาชื่นชมในพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ว่ามันเป็นสัจจะมันเป็นความจริง

ดูสิ พระที่เป็นลูกศิษย์เป็นธรรมทายาทมันยังมีอยู่ เขายังเคารพบูชาของค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เขาไม่ทิ้งไม่ขว้าง เขาไม่ใช่คนไร้ราก เขาไม่ใช่คนที่ไม่มีที่มาที่ไป เขาเป็นลูกศิษย์ของค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เราทำเพื่อเหตุนี้ ไม่ได้ทำเพื่อใครทั้งสิ้น ทำเพราะใจมันหลงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง มันถึงว่าทางมันถึงไม่ออกใจ นี่เราประพฤติปฏิบัติไม่มีแก่นไม่มีสาร เกิดตุ้มแล้ว เกิดตุ้มที่ทางที่กัน เดี่ยวทางมันจะออก ผ่านชั้นนั้น มันจะผ่านชั้นนั้นๆ ทางมันจะออก ทางไม่มีก็อยากจะทำต่อทาง

แต่ครูบาอาจารย์ของเราเป็นความจริงนะ ท่านพิจารณาของท่าน พิจารณาถึงความกลัว ความวิตกกังวล ความหวาดหวั่นในหัวใจเลย เพราะ เพราะท่านเคยเป็นพราน ท่านรู้ถึงอำนาจๆ หรือการกระทำของสัตว์ สัตว์แต่ละชนิดท่านเคยล่าสัตว์ นี่อำนาจของเสือใครก็กลัวเมื่อก่อนเราเข้าป่าไปเราอาวุธพร้อมนี้ โอ้ เราเป็นพราน มันก็ต้องสวดฝีมือรับการรักษาชีวิต แต่พอบวชเป็นพระ มือเปล่า มีแต่ศีลๆ มีแต่ความมั่นใจ แล้วเข้าไปเจอกับสัตว์ร้ายๆ ที่ตัวเองเคยล่า ท่านเคยเป็นพรานนะ ท่านเคยล่าสัตว์ แล้วอยู่ในป่านี้แล้วท่านเข้าใจเรื่องนี้ทั้งนั้น

แล้วเวลาเข้าไปอีกคราวหนึ่ง เวลาเป็นภิกษุแล้วนี่ เข้าไปโดยมือเปล่าๆ แล้วเข้าไปอยู่ใน
 ดงของฝูงเสือ ฝูงสัตว์มันพิจารณากัน เห็นไหม มันมีขน เราก็มีขน มันมีหนัง เราก็มีหนัง มันมี
 ลาย เราก็มีลาย มันมีสิ่งใด เราก็มีทั้งนั้นนะ มันจะมีดีอะไรไปกว่าเรา พอมันมีหาง เราไม่มีหาง
 นี้เวลาท่านพิจารณาของท่าน เนี่ยคนพิจารณาเขาพิจารณาเพื่อลดทิฏฐิมานะ เขาลดความทุกข์
 ความยากในหัวใจ เห็นไหม ความหวาดความกลัวความลุ่มระทึกในหัวใจนี้ มันทุกข์ใจมากนะ

คนกลัวผีแล้วต้องไปอยู่ในที่มีดินนะ โอ้โฮ มันกลัวเกือบตาย คนกลัวเสือแล้วต้องไปอยู่
 กับเสือ ท่านใช้ปัญญาของท่านพิจารณาของท่าน เห็นไหม พิจารณานะถ้าเสือมันมีหางทำไมไม่
 กลัวหางมัน เวลาหางเขามาทำเป็นอาหารด้วย แต่ของเราละ ของของเราะเราไม่มี ถ้าเราไม่มี
 เราก็คงต้องทำขึ้นมาเป็นสังจะความจริงของเรา เป็นปัจเจกตั้ง เป็นสันทิฏฐิโก ถ้าเป็นสันทิฏฐิโก
 แล้วถ้ามันมีขึ้นมาเป็นธรรมโอสถด้วย

ถ้าเป็นธรรมโอสถนะ สิ่งทีทุกข์ที่ยาก สิ่งทีแรงปรารถนาอยากจะได้อยากจะมีนะ เวลา
 มันมีคุณธรรมขึ้นมา ปล่อยหมดเลย โอ้โฮ เอ้อ เรามันหลงโง่งไปเนาะ เราจะไปเอาอะไรก็ไม่รู้
 แล้วสิ่งที่เอานะ เป็นสิ่งที่ว่าโยมเขาเสียสละทั้งนั้น นี่ปัจจัยเครื่องอาศัยนะ หลวงตาท่านพูด
 ประจำ “หัวดำๆ เขายังสละได้ ไ้เราหัวโล้นๆ ไปเอาของทิ้งของเขา” ของสละทานนะเขาสละ
 ไว้ในท่ามกลางสงฆ์นะ จิตใจเขาต้องสูงส่งกว่านะ แล้วดูสิ ชื่อเสียงเกียรติยศเกียรติคุณ โลก
 ธรรม ๘ ดูพระบ่าบคอแตกวังเด้นกันเพื่อเอายศถาบรรดาศักดิ์นี้ะ ยศถาบรรดาศักดิ์มันกิน
 ไม่ได้ แต่กิเลสมันชอบ ยศถาบรรดาศักดิ์มันกินไม่ได้หรอกแต่กิเลสมันอยากได้ พออยากได้ขึ้นมา
 สวมหัวโขนขึ้นไปแล้วนะ ยิ่งสวมหัวโขนมากเท่าไรมันยังมีอำนาจมาก ที่ไหนมีอำนาจมาก ที่นั่น
 มีความเลวร้ายมาก

แต่ถ้าเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นครูบาอาจารย์ของเราเนาะ อำนาจโดย
 ธรรมๆ นะ อำนาจโดยธรรมมีฤทธิ์มีเดชด้วย แต่ไม่เคยเบียดเบียนใครเลย ไม่เคยไปจับต้องสิ่ง
 ใดให้เสียหายเลย อำนาจมหาศาลมีฤทธิ์มีเดช แต่ด้วยความเมตตาธรรม จะใช้ต่อเมื่อปราบ
 พวกเดียรฉัตร จะใช้เวลาเพื่อปราบมาร เวลาพวกมารนี้ปราบมันปราบด้วยฤทธิ์ด้วยเดช ไม่มีทาง
 ไปได้หรอก จนตรอกหมด

นี่ไง สิ่งที่เป็นธรรมๆ เห็นไหม ถ้าเป็นธรรมขึ้นมามันมีคุณธรรมในหัวใจนี้ ถ้าเราเป็นธรรมโอสธๆ สิ่งนี้คนที่มีความยิ่งยงบสงัดวิเวกไม่ต่อแหล่หรือ ไม่กะล่อน ไม่หลอกลวง กะล่อนต่อแหล่นั้นะมันกิเลสทั้งนั้น ถ้ามันเป็นธรรมๆ เป็นธรรมอย่างนี้ไง ถ้ามันเป็นจริงๆ เพราะอะไร เพราะเราปฏิบัติไปนี่ทุกศีล เวลาทุกศีลขึ้นไป ศีลมันไม่สะอาดบริสุทธิ์ สมาธิก็ลงไม่ได้ เวลาทำไปนี่นิเวศธรรมมันปิดกันหมด ถ้ามันไม่มีนิเวศธรรมก็ชื้อสัตย์ไ้ คนต้องมีสัตย์ ถ้ามีสัตย์ขึ้นมาแล้วปฏิบัตินะ ตั้งสัจจะเลย จะทำอย่างไรทำให้ได้อย่างนั้น มันภาวนาไปแล้วมันจะทุกข์จะยาก ทุกข์ยากทั้งนั้นนะ

เราอดอาหารมาเยอะ เราภาวนามาตลอด การภาวนาแสนทุกข์ยากมาก แต่ทุกข์ยากเพื่ออะไร เพื่อไม่เกิด ทุกข์ยากเพื่อที่จะปราบปรามมัน ทำไมจะทำมันไม่ได้ เวลามันทุกข์มันยากๆ แล้วก็ทุกข์ยากกันต่อไป ทุกข์ยากต่อเนื่องไป ทุกข์ยากในความอดทน นี่ชั้นดีธรรมๆ ไ้ ด้วยความอดทนเฉยๆ ไม่มีปัญญาไ้ ทุกข์ ชั้นดีธรรมอดทนไปเฉยๆ เวลาหลงตาท่านพิจารณาของท่านๆ ท่านพิจารณาจนเหนื่อยแล้ว ท่านก็ใช้ขันติ เห็นไหม ยันไว้ไ้ หลวงปู่มั่นท่านส่งจิตมาดู เห็นไหม พอส่งจิตมาดูขึ้นมาไ้ เวลาท่านไปกราบหลวงปู่มั่นไ้ ขึ้นไปทำข้อวัตร “มหา มหาพิจารณาอย่างนั้นหรือ พิจารณาแบบหมากัดกัน” หมากัดกันเวลาหมามันกัดกัน กรามมัน ลือคๆ เลยไหม มันต่างคนต่างไม่ปล่อย

ไ้นี้พิจารณาไปแล้วเต็มที่แล้วก็ยันไว้ไ้อย่างนั้น ยันไว้เพราะมันเหนื่อยมาก คนภาวนานี้ ฟังที่เดียวรู้เลยว่าชั้นตอนอยู่ตรงไหน ใครภาวนามาผ่านเรื่องนี้มาทั้งนั้น เวลาแพ้มันนะราบคาบ มันเหยียบย่ำมา ไ้โฮ ภาวนาแล้วมันทุกข์ขนาดนี้ ภาวนาทำไมมันโดนกระทำขนาดนี้เชียวหรือ แต่มันก็กัดฟันทนนะ เวลาจิตใจมันดีขึ้นมาไ้ยันกับมันได้ละ แล้วจิตใจวันไหนสมาธิดีๆ ปัญญามันพิจารณาของมันได้ละ ไ้ ฟาดฟันมันนะ ล้มระเนระนาดไปเลย เห็นต่อหน้าต่อตาทั้งนั้นนะ

นี่เวลาสติปัญญามันดีมันพิจารณาไปอย่างนั้น เวลาพิจารณาไปแล้วมันก็เหนื่อยล้าไ้ไหม พิจารณาไปแล้วการทำงานใครจะไม่เหนื่อยไม่ล้า มันเหนื่อยล้าทั้งนั้นนะ เวลาพักนะยันไว้ไ้ หลวงปู่มั่นท่านส่งจิตมาดู เวลาขึ้นไปทำข้อวัตร “มหา มหาพิจารณาอย่างนั้นหรือ” คือท่านก็พยายามจะชี้แนะนะ ท่านปกป้องดูแลอยู่นะ มหาพิจารณาอย่างนั้นหรือ พิจารณาเหมือนหมากัดกัน ท่านก็ฟังนะ แล้วเวลาท่านมาพูดไ้ มาพูดทีหลังเพราะว่าประสบการณ์ของคน ท่านบอก

เลย ถ้าหลวงปู่มันส่งจิตมาก่อนหน้านั้นสักหนึ่งชั่วโมงท่านจะเห็นเลยหรือ เรารบกับมัน เรา ฟาดฟันกับมัน เราทำมาเต็มที่เลย จนเหนื่อย จนเหนื่อยจนล้า เสร็จแล้วก็วางไว้ พอวางไว้ขึ้นไปนี่ หลวงปู่มันส่งจิตมาดูพอดี

นี่ไง มันก็เป็นคติเตือนใจกันตลอด เพราะหลวงปู่มันท่านก็เห็น เพียงแต่ท่านก็บอกว่าก็ ควรจะรุกรบขึ้นไปเรื่อยๆ พยายามจะทำขึ้นไปเรื่อยๆ นี่เวลาครูบาอาจารย์ท่านก็รู้ว่าเห็นดี เห็นอยู่ทั้งนั้นนะ เพราะหลวงปู่มันท่านก็ทุกข์ยากมาก่อน ครูบาอาจารย์ที่ท่านจะประพฤติ ปฏิบัติมาท่านต้องผ่านวิกฤติการณ์ในจิตมาทั้งนั้นนะ ถ้าไม่ผ่านวิกฤติการณ์มันจะรู้ได้อย่างไรว่า อะไรเป็นศีล อะไรเป็นสมาธิ อะไรเป็นปัญญา

บุคคล ๔ คู่นี้ โสดาปัตติมรรค สกทาคามีมรรค อนาคามีมรรค อรหัตมรรค มันต่างกัน อย่างไร เวลาใครพูดถึงมรรคๆ มีมรรคหยาบมรรคละเอียดแค่ไหน ถ้ามรรคหยาบๆ มันยัง ผ่านไม่ได้ แล้วพูดถึงมรรคละเอียดมันจะเอามาจากไหน เห็นไหม มันมีอย่างเดียวกันนั้นนะ มันจะต่อหาง มันอยากมีหาง มันอยากให้คนนับหน้าถือตา มันอยากอวดคน

ผู้รู้มีจริง หลวงตาท่านเตือนประจำ จะพูดสิ่งใดแล้วแต่ ผู้รู้เขามีอยู่นะ คนที่ภาวนาเป็น เขารู้ เขาเห็น แต่เขาไม่อยากจะพูด ไม่อยากจะพูดเพราะอะไร เพราะไม่อยากฉีกหน้ากันไว้ เวลาสิ่งที่ว่าเวลาเป็นธรรมนะ ท่านก็ส่งเสริม ท่านก็บอกอุบาย เพื่อให้เราพลิกแพลงแก้ไข เพื่อให้มันถูกต้องใจ แต่เวลาไอ้พวกเดียดริ้วมันพยายามอวดดี เนียมมันมีหางใจ ผ่านชั้นธนั้น ผ่านกายนี้ ผ่านเพราะอะไร ผ่านเพราะมันฟังมา มันได้ยินได้ฟังมา มันก็จำมาได้ทั้งนั้นนะ แล้ว เวลาพูดก็คำเดียวกันทั้งนั้นนะ

แต่คนที่เขาเป็นเขาไร้สาระ ไร้สาระตรงไหน ไร้สาระตรงพฤติกรรมของเอ็งนั้นนะ พฤติกรรมของคนมีคุณธรรมไม่เป็นแบบนี้ พฤติกรรมของพระที่มีศีลไม่เป็นแบบนี้ ดุสิตมี กตัญญูกตเวทิง รู้จักบุญรู้จักคุณใจ รู้จักความดีความชั่วใจ เราไม่ต้องการให้ใครทำเบียดเบียน เรา เราก็ไม่ควรเบียดเบียนเขา เราไม่ให้ใครเบียดเบียนเราแต่เราอยากเบียดเบียนเขา มันจะเป็นความเสมอภาคไปได้ยังไง

นี่ใครบ้างอยากให้คนอื่นเบียดเบียนเรา แล้วเราจะไปเบียดเบียนเขาทำไม เราไม่ได้ เบียดเบียนเขา ดุสิต ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า คนเกิดมาถือชวานมาคนละ

เล่ม ถากเม่งทั้งวันเลย ปากเม่งถากทั้งนั้นนะ มีขวานมากก็เพื่อ ขวานก็เก็บไว้สิ ขวานเขาเอาไว้ ตัดอ้อย ตัดพืช ไม้เกี่ยวข้าวเอามาทำเป็นอาหาร สิ่งที่เป็นประโยชน์เขาเอาไว้มากเป็นอาหาร เอาไว้เป็นปัจจัยเครื่องอาศัย ไม้ใช้เอาไว้ทำลาย ทุกสิ่งเอามาไว้เป็นประโยชน์ก็ได้ เอาไว้ทำลาย ก็ได้

ถ้าเอาไว้เป็นประโยชน์ เห็นไหม เนี่ยเอาไว้เป็นประโยชน์ เวลาประพฤติปฏิบัติเข้าไป แล้วมันมีอะไรขัดข้องก็ถามครูบาอาจารย์สิ สิ่งนี้เป็นอย่างไร นี่ไง เอาไว้เพื่อเป็นประโยชน์ไง เอาไว้เพื่อออกเพื่ออ่อนเพื่อหาช่องทางเพื่อหาทางไปไง ถ้ามันเป็นประโยชน์ เห็นไหม ปากนะ แต่ถ้ากิเลสมันใช้มันเที่ยวถากเที่ยวถางเขา ไม่มีหางก็อยากมีหาง อยากมีหางอยากให้เขานับหน้าถือตา อยากให้เขายอมรับ ใครมันจะยอมรับ นี่สิ่งที่เป็นเสือ เสือมันต้องยอมรับ เสือมันเป็นนักล่ามันคำรามขึ้นมา โอ้ สัตว์ทั้งป่าเลยสงบหมด เพราะกลัวนักล่ามันเอาไปเป็นอาหาร

สิ่งที่มันเป็นจริง ๆ มันเป็นจริงอย่างนั้น มันเป็นจริง ๆ ด้วยบารมีธรรมของเขาเอง สิ่งที่เป็นจริงมันต้องเป็นความจริงอย่างนั้น ไม่ใช่เราจะไปเรียกร้อง เราจะไปแสวงหา ใต้นั้น มันต่อหาง มนุษย์ไม่มีหางหรือ สิ่งที่เราอยากได้คืออยากมีหาง อยากให้เขาเห็นหางของเราจะโชว์หาง หางส่ายไปส่ายมาเลย

แต่ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ไม่ แม้แต่หางตัวเองก็ไม่มี แต่เวลาไปตีต้นต้นกับสัตว์ร้าย สัตว์ร้ายมันมีหาง ก็พิจารณาจนว่ามันเป็นเจ้าของหาง มันยังไม่กลัวหางมัน คือเสือมันเป็นสิ่งที่ในโลกนี้เขาหวาดกลัวไปทั้งนั้นนะ ถ้าเขาหวาดกลัวไปทั้งนั้น เห็นไหม แล้วตัวมันเองมันจะหวาดกลัวขนาดไหน

ในปัจจุบันนี้ เวลาเสืออยู่ที่ไหนมันใกล้สูญพันธุ์ เห็นไหม เขาผสมพันธุ์อยู่ที่กรงในสวนสัตว์ มันจะมีหางมันจะมีอำนาจขนาดไหน มนุษย์มีปัญหาขึ้นมาเอามันมาเลี้ยงไว้ เป็นสัตว์เลี้ยง เลี้ยงเสือไว้เป็นสัตว์เลี้ยง ถ้ามีปัญหา แต่ถ้าไม่มีปัญญานะ เป็นเหยื่อมันให้มันล่า ชีวิตต้องให้มันเป็นอาหาร แต่คนมีปัญหาเขาเอามาไว้ในกรง เอาไว้เลี้ยงเป็นสัตว์เลี้ยง

นี่แต่ถ้ามันเป็นกิเลส กิเลสมันท่วมท้นหัวใจ พอกิเลสมันท่วมท้นหัวใจมันคิดของมันไป ด้วยเล่ห์ด้วยเหลี่ยม มันอยากมีหาง อยากมีหางแบบเสือ แล้วเที่ยวโฆษณาไปนะ ผ่านขั้นนั้น ผ่านขั้นนี้ ผ่านอะไร ผ่านประตูหรือ ผ่านอำเภอ ผ่านจังหวัด ผ่านประเทศไปรอบโลกใช้ไหม

จะรุดงค์รอบโลก แล้วว่าผ่านกิเลส กิเลสอย่างนั้นหรือ กิเลสมันอยู่ในใจนี้ กิเลสมันไม่ใช่เขตแดนของประเทศ กิเลสมันไม่ได้อยู่ที่เขตแดนอำเภอจังหวัด

มันอยู่ในหัวใจนี้ เวลาทำลายภพทำลายชาติ นี่เขตแดน เขตของภพมันทำลายกันที่นี้ทำลายที่นี้ เห็นไหม ในหัวใจทางของกิเลสได้ทำลายมาแล้วนะ ไม่เห็นใครทรอก มันเป็นมรรคเป็นผลในหัวใจ ผู้ที่ปฏิบัติที่นั่นนะปัจจุตัง สันติภคินิโกจะรู้เองเห็นเองในหัวใจนั้น จะไปโชว์ทางให้ใครดูๆ มันเรื่องโลกทั้งนั้น โลกธรรม ๘ มีลาภเสื่อมลาภ มียศเสื่อมยศ อยากให้เขาเคารพ นับถือ ไร้สาระ หมากก็ไม่เคารพ หมามันก็มีหาง มันชูหางด้วย เป็นหางดาบ นี่เวลาทางหมาแต่คนมันไม่มีหางอยากมีหาง หางโผล่เลย

แต่ถ้ามันเป็นจริงๆ เห็นไหม มันลดละของมันไป ความเป็นจริงมันต้องลดละอย่างนั้น ถ้าวัดลดอย่างนั้นพิจารณาของมัน เห็นไหม ดุสิต ครูบาอาจารย์ท่านใช้สติปัญญา นะ แม้แต่มันมีของมันด้วยความกลัว ด้วยความวิตกกังวล แต่ท่านพิจารณาด้วยสติปัญญาเป็นปัจจุบันธรรมปราบราบเรียบเลย ปราบราบเรียบ หัวใจนี้อาจหาญรื่นเริง อยากจะเข้าไปเผชิญหน้าต่อมันนะ เพราะเผชิญหน้าต่อมัน เพราะตอนนั้นจิตมันดีใจ จิตมันดี มันมหัศจรรย์มาก แล้วมันเป็นประโยชน์มาก เป็นประโยชน์กับใคร เป็นประโยชน์กับเจ้าของจิตดวงนั้น เป็นประโยชน์กับบุคคลคนนั้น

บุคคลคนนั้น เวลากิเลสตัดความทะยานอยากที่มันครอบงำในหัวใจนั้น สร้างแต่ความทุกข์ความยาก สร้างแต่ความวิตกกังวลในหัวใจนั้น ด้วยสติด้วยปัญญาพิจารณาไป เต็มของมันปล่อยวางทั้งหมด เห็นไหม จิตดวงนั้นสว่างไสว จิตดวงนั้นมีอำนาจวาสนา จิตดวงนั้นนะ ถ้ามันพลิกไปฝึกหัดใช้ปัญญา ฝึกหัดใช้ปัญญาในการพิจารณาในสติปัญญาฐาน ๔ จิตดวงนั้นจะพิจารณาอย่างนั้น แล้วจะกราบองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าด้วยความราบคาบ อ่อนน้อม ถ่อมตน

ถ้ามันจะแข่งกร้าวก็แข่งกร้าวกับกิเลสทั้งนั้นนะ ครูบาอาจารย์ที่ท่านมีคุณธรรมในหัวใจนะ ท่านเวลาเจอกิเลสท่านพุ่งเข้าไปใส่เลย หลวงตาท่านพูดประจำ เวลานั่งฉันข้าวอยู่นะ กิเลสอยู่ไหน ผลักๆ บาตรไปเลยจะล่อกิเลสก่อน นี่ก็เหมือนกัน ถ้าจิตใจมันมีคุณธรรมมันจะอาจหาญ มันจะปราบปรามก็ปราบปรามกิเลสของสัตว์โลกเท่านั้นละ แต่ถ้าเป็นความจริงแล้ว เว้นไว้แต่

ครอบครัวของมารแล้วไม่ยุ่งกับใคร มนุษย์คือมนุษย์เท่ากัน จะเกิดสูงเกิดต่ำก็จิตดวงหนึ่ง สิ่งที่มีคุณธรรมๆ เกิดจากที่ไหน คุณธรรมเกิดจากหัวใจของสัตว์โลก

นี่จิตดวงนั้นเขามีอำนาจวาสนาที่สามารถที่จะประพฤติปฏิบัติถึงที่สุดแห่งทุกข์ทุก ๆ ดวง สิ่งนั้นมีคุณค่ามาก แต่กิเลสค้นหาความทะยานอยากที่มันปกคลุมในจิตดวงนั้นต่างหากที่มันทำลายๆ แล้วมันทำลายแล้วมันหยาบซ้ำ มันถึงทำลายแล้วมันยังล้นฝั่งไปเบียดเบียนคนอื่น นี่ สิ่งนี้มันร้ายกาจ แต่ถ้ามันเป็นความจริงคุณให้ได้สิ ใจของตัวนะ ต้องคุณให้ได้ เอวัง

